

Folkhälsoindikatorer Umeå kommun

2015-11-30

Årsrapport 2015

I denna rapport redovisas senast tillgänglig data för Umeås folkhälsoindikatorer. Rapporten har tagits fram av Miljöbarometern AB på uppdrag av Umeå kommun.

Folkhälsoindikatorer för Umeå kommun 2015

Umeå kommun har tagit ett viktigt beslut om att kommunen ska ha "Sveriges bästa folkhälsa 2020". Folkhälsoarbetet är ett led i arbetet för Umeå som en hållbar stad. En god folkhälsa innebär en god fysisk och psykisk hälsa i alla grupper i samhället. Utgångspunkten för Umeå kommuns folkhälsoarbete är att skapa samhälleliga förutsättningar för hälsa på lika villkor.

Denna rapport är en sammanställning av folkhälsoindikatorer indelade i fem områden:

- Goda livsvillkor
- Hälsöfrämjande livsmiljöer och levnadsvanor
- Trygga och goda uppväxtvillkor
- Minskat bruk av tobak och alkohol samt ett samhälle fritt från narkotika och doping
- Tillgänglighet och bemötande

Rapporten innehåller 34 Indikator med senast tillgänglig data från olika offentliga aktörer såsom Folkhälsomyndigheten, SCB, Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Skolverket, CSN, Myndigheten för delaktighet och Umeå kommun.

Umeås folkhälsomål gäller från och med 2008. Utvecklingen för indikatorerna har därför utvärderats under perioden 2008-2015 där det är möjligt. Det finns några nya indikatorer om tillgänglighetsanpassning från Myndigheten för delaktighet där data endast finns för 2015.

Uppgifterna i denna rapport redovisas även på webbplatsen *Umeås Livsmiljöbarometer* som är kommunens verktyg för att följa upp Indikator kopplade till en hållbar utveckling. Här samlas fakta om miljö och natur samt folkhälsa och tillgänglighet. På webbplatsen kan siffrorna granskas i detalj eller laddas ner för eget bruk. Läs mer på <http://livsmiljo.umea.se/>

Sedan förra årets rapportering har sex nya indikatorer lagts till för tillgänglighet och bemötande. Flera av Indikatorerna har även kompletterats med data för riket samt vilken kommun som idag ligger bäst till. Detta för att kunna utvärdera resultat utifrån visionen om Sveriges bästa folkhälsa.

Resultat

34 indikator har valts ut för att följa folkhälsoutvecklingen i Umeå kommun utifrån de mål som antogs 2008. Sex indikatorer är nya för 2015. Av dessa utvecklas 16 positivt, 4 är i princip oförändrade, 9 har utvecklats negativt och 5 stycken kan ännu inte jämföras med tidigare år på grund av brist på data bakåt i tiden.

Mycket positivt är att Umeå nu kan räkna sig som Sveriges bästa kommun inom två indikatorer. Umeå har lägst andel överviktiga och lägst andel som röker dagligen. Umeå ligger också bland de allra bästa när det gäller delad föräldrapenning och tillgängligheten på arbetsmarknaden för personer med funktionsnedsättning. Glädjande är även att bruket av alkohol, tobak och cannabis minskar. Utbildningsnivån och medelinkomsterna har ökat och barnfattigdomen har minskat. Jämställdheten har förbättrats vad gäller uttag av föräldrapenning och VA Könsfördelningen i kommunfullmäktige är så jämn det bara går.

Negativt är bland annat att andelen arbetslösa, familjer med låga inkomster och andel personer med lågt socialt deltagande har ökat. Andel med fysisk aktivitet har minskat och andel med fetma har ökat. Nedan redovisas en sammanställning över hur situationen förändrats mellan 2008 och 2015.

Positiv utveckling	Oförändrad utveckling	Negativ utveckling
Valdeltagande	Andel med undervikt	Andel lågt socialt deltagande
Fördelning i kommunfullmäktige	Emotionellt stöd	Aktivitetsstöd
Medelinkomst	Behörighet till universitet/högskola	Fysisk aktivitet
Könsfördelning föräldrapenning	Andel förvärvsarbetande	Arbetslöshet
Könsfördelning tillfällig föräldrapenning, VAB		Familjer med låga inkomster
Antal med eftergymnasial utbildning		Behörighet till gymnasieskolan
Påbörjat högskola inom tre år		Studieskuld
Frukt- och grönsaksintag		Andel med fetma
Andel med övervikt		Kränkande bemötande
Ohälsodagar		
Barnfattigdom		
Uppnått målen i alla ämnen		
Betyg idrott och hälsa		
Alkoholvanor		
Tobak		
Cannabis		

Indikatorernas utveckling 2008 till 2015

Umeå jämfört med andra kommuner

För att avgöra hur Umeå ligger till i förhållande till andra kommuner redovisas nedan en sammanställning över resultatet för Umeå, medelvärdet för riket och den bästa kommunen samt Umeås placering jämfört med övriga kommuner inom respektive undersökning. Vi har valt ut de indikatorer som är möjliga och motiverade att jämföra. Vi har också skapat en poängskala från 0-10 där vi gett Umeå poäng efter placeringen. 10 poäng innebär att Umeå ligger bland de allra bästa kommunerna. 0-1 poäng innebär att Umeå ligger bland de sämsta.

Om inget annat anges så redovisas mätvärden i procent.

Indikator	Resultat Umeå	Medel i riket	Resultat bästa kommun	Bästa kommun	Placering Umeå	Poäng
Goda livsvillkor						
1.1.1 Valdeltagande, riksdagsvalet	89	86	93	Lomma	31/290	9
1.2.1 Andel som förvärvsarbetar	76	77	87	Habo	215/290	3
1.2.2 Andel öppet arbetslösa	3,4	4,3	1,5	Öckerö	91/290	7
1.2.3 Inkomstskillnader mellan könen (tkr)	54	70	11	Eda	67/290	8
1.2.4 Andel familjer med låga inkomster (i utvalda grupper)	15	18	9	Lomma	52/290	8
1.2.6 Könsskillnad, andel utbetalda dagar med föräldrapenning	36	51	35	Knivsta	2/290	10
1.2.7 Könsskillnad, andel utbetalda dagar VAB	18	26	8	Övertorneå	24/290	9
1.3.2 Andel med lågt socialt deltagande	16	21	11	Lund	7/212	10
1.3.3 Andel personer i program med aktivitetsstöd.	2,3	2,9	0,4	Danderyd	85/290	7
Hälsöfrämjande livsmiljöer och levnadsvanor						
2.1.1 Andelen av befolkningen som är fysiskt aktiv minst 30 min dagligen	67	65	73	Växjö	32/212	8
2.2.1 Andel invånare med rekommenderat intag av frukt och grönsaker	11	9	14	Sollentuna	6/212	10
2.2.2 Andel av befolkningen med fetma	12	14	7	Lund	18/212	9
2.2.3 Andel av befolkningen med undervikt	2	2	0	Borgholm & Kiruna	***	
2.2.4 Andel överviktiga	29	35	29	Umeå	2/211	10
2.3.1 Andel som saknar emotionellt stöd	10	12	7	Sala & Nordmaling	96/211	5
2.3.2 Antal ohälsodagar per person, mellan 20-64 år	28	29	13	Danderyd	53/290	8

Indikator	Resultat Umeå	Medel i riket	Resultat bästa kommun	Bästa kommun	Placering Umeå	Poäng
Trygga och goda uppväxtvillkor						
3.1.1 Andel barn i hushåll med låg inkomst eller socialbidrag	6,8	12	3	Lomma	44/290	8
3.3.1 Andel med grundläggande behörighet till universitet och högskola	91	87	98	Vellinge	51/204	8
3.3.2 Andel elever som börjat på högskolan inom 3 år efter avslutad gymnasieutbildning	43	41	70	Danderyd	46/290	8
3.3.3a Andel elever som är behöriga till gymnasieskolan	91	87	99	Vellinge	52/290	8
3.3.3b Andel elever som uppnått kunskapskraven i alla ämnen	83	77	95	Karlsborg	47/270	8
Minskat bruk av tobak, alkohol, narkotika, doping						
4.1.1 Andel med riskabla alkoholvanor	17	16	9	Sex kommuner*	172/212	2
4.1.2 Andelen som röker dagligen	5	11	5	Umeå	1/211	10
4.1.3 Andelen som har använt cannabis senaste året	2	2	0	tjugo kommuner**	130/211	4
Tillgänglighet och bemötande						
5.1 Tillgänglighet arbetsmarknad	78	32	80	Kristianstad	3/191	10
5.1 Fysisk tillgänglighet	77	45	92	Östhammar	8/191	10
5.1 Tillgänglighet idrott	33	33	79	Kalix	90/207	6
5.1 Tillgänglighet kultur	59	34	85	Haninge	14/209	9
5.1 Tillgänglighet utbildning	56	50	94	Kungsbacka	76/200	6
5.6 Kränkande bemötande	21	20	12	Ovanåker & Krokom	200/212	1

* Markaryd, Norsjö, Överkalix, Kalix, Övertorneå och Pajala.

** Enköping, Ljungby, Högsby, Västervik, Kristianstad, Vårgårda, Grästorp, Karlsborg, Ulricehamn, Mariestad, Laxå, Kumla, Lindesberg, Arboga, Säter, Berg, Vännäs, Åsele, Jokkmokk och Pajala.

*** Rankning inte möjlig, för många kommuner har samma värden.

Goda livsvillkor

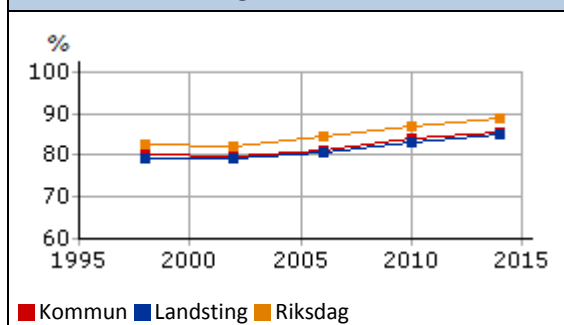
Här kan du läsa mer om Umeå kommuns prioriterade mål kopplade till de två första nationella Folkhälsomålen. 1 Delaktighet och inflytande i samhället. 2 Ekonomisk och social trygghet

Delaktighet och inflytande

Delmål: Antal medborgare som deltar i valet ska öka.

Indikator 1.1.1

Valdeltagande i riksdags-, landstings- och kommunfullmäktigevalen

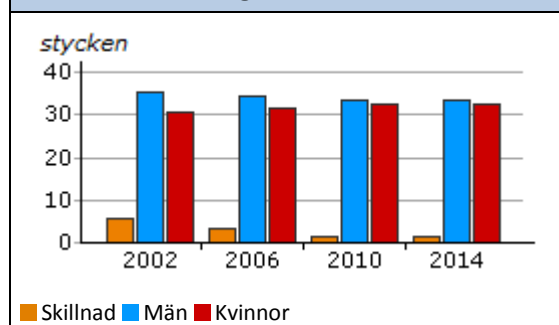
Datakälla: Folkhälsomyndigheten

Valdeltagandet i Umeå har ökat de tre senaste valen. Detta gäller i valet till kommunfullmäktige såväl som landstingsvalet och riksdagsvalet. Sedan förra valet har valdeltagandet ökat med nästan två procentenheter. Högst valdeltagande har riksdagsvalet med 89 procent 2014.

I samtliga val är valdeltagandet högre i Umeå än medel för riket där valdeltagandet i riksdagsvalet låg på 86 procent samma år. Bästa kommun är Lomma som har ett valdeltagande på 93 procent i riksdagsvalet.

Indikator 1.1.2

Antal män och kvinnor valda till kommunfullmäktige

Datakälla: Umeå kommun

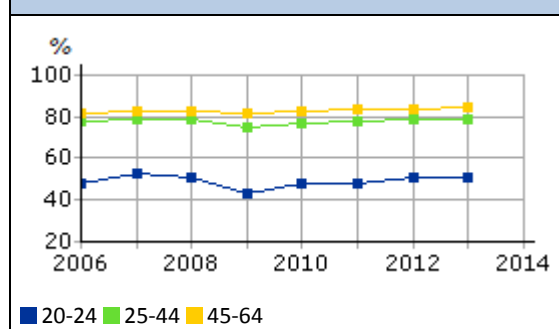
Jämställdheten i kommunfullmäktige har förbättrats genom att fler kvinnor valts in och gapet mellan andel män och andel kvinnor har minskat. År 2014 är fördelningen så jämn det bara går mellan könen, 33 män och 32 kvinnor.

Ekonomisk trygghet

Delmål: Ett av kommunfullmäktigemålen är att barnfattigdomen ska minskas. Sysselsättningsgraden, särskilt bland unga vuxna, utomnordiskt födda och personer med funktionsnedsättning ska öka.

Indikator 1.2.1

Andel av befolkningen mellan 20-64 år som förvärvsarbetar

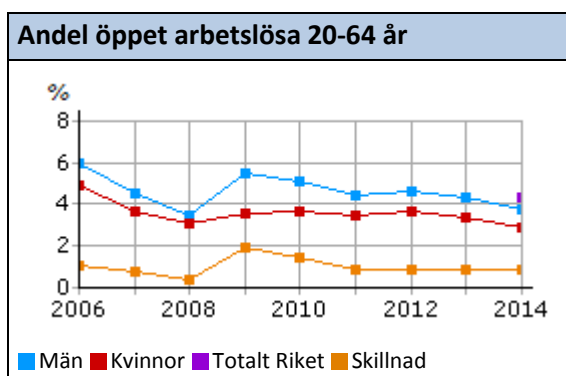

Datakälla: Folkhälsomyndigheten, Folkhälsodata

Andelen förvärvsarbetande har i stort sett varit oförändrad under perioden 2008–2013. Den ökning som ändå skett står åldersgruppen 45-64 år för där en ökning skett med två procentenheter. För ungdomar, 20-24 år (vilket enligt delmålet är en av de prioriterade grupperna) har andelen förvärvsarbetande först minskat för att sedan åter öka till 51 procent 2013, samma nivå som 2008. I åldersgruppen 25-44 år andelen förvärvsarbetande oförändrad från 2008 även här efter en minskning 2009.

I Umeå förvärvsarbetar 76 procent av invånarna vilket är strax under riket där 77 procent av befolkningen förvärvsarbetar. Bästa kommun är Habo där över 87 procent av befolkningen mellan 20-64 år förvärvsarbetar.

Indikator 1.2.2

Datakälla: Folkhälsomyndigheten

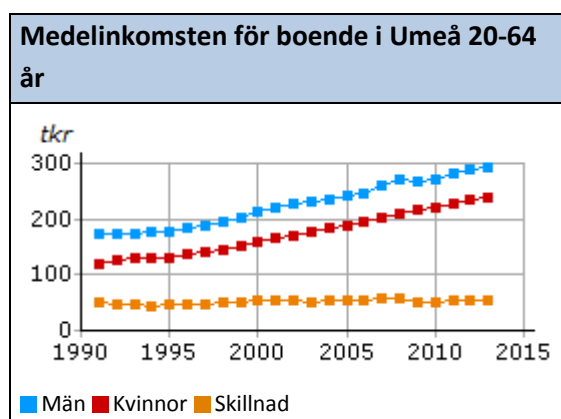
Arbetskraften beräknas som summan av antalet förvärvsarbetande, antalet öppet arbetslösa och antalet arbetssökande i program med aktivitetsstöd. Andelen arbetslösa relateras till arbetskraften två år tillbaka.

Arbetslösheten har minskat de senaste två åren och ligger på 3,4 procent 2014. Därmed är arbetslösheten nästan nere på samma nivå som under 2008. Fler män än kvinnor är arbetslösa. Skillnaden mellan män och

kvinnor ökade tydligt 2009 men har därefter minskat igen.

Arbetslösheten totalt sett är lägre i Umeå än för riket där andelen ligger på 4,3 procent. Bästa kommun är Öckerö som har en arbetslöshet på 1,5 procent.

Indikator 1.2.3

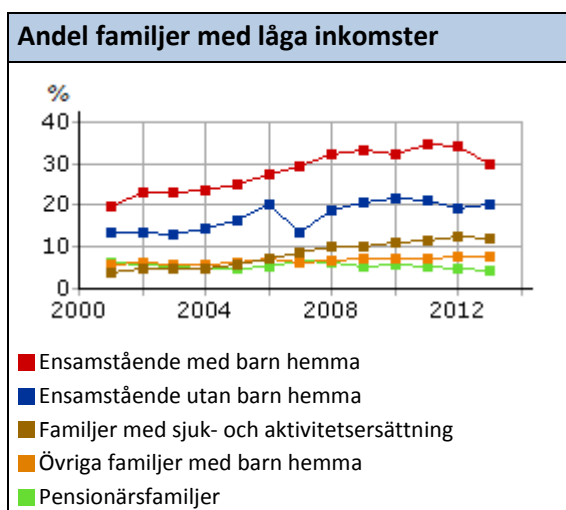

Datakälla: SCB

Medelinkomsten för både kvinnor och män har ökat kontinuerligt. Löneskillnaden mellan män och kvinnor är ca 54.000 kronor per år och har varit i princip oförändrad under mätperioden.

Jämställdheten är bättre i Umeå än för riket där skillnaden mellan män och kvinnor är över 70.000 kronor. Mest jämställda kommun gällande inkomster är Eda där skillnaden är lite över 11.000 kronor.

Indikator 1.2.4

Datakälla: Folkhälsomyndigheten, Folkhälsodata

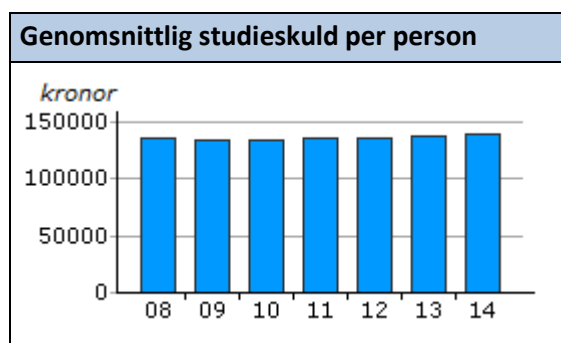
Låga inkomster innebär här att den gemensamma inkomsten ligger under 60 procent av medianinkomsten.

Ett viktigt folkhälsomål är att minska klyftorna i samhället. Trenden går åt motsatt håll. Familjer med låga inkomster har succesivt ökat.

Ensamstående med hemmavarande barn är den grupp med högst andel låga inkomster, följt av ensamstående utan barn. Glädjande är att andelen med låga inkomster i två av grupperna, ensamstående med hemmavarande barn under 18 år och pensionärsfamiljer, har minskat sedan 2008.

Umeås medelvärde i de studerade grupperna är bättre än i riket som helhet. Umeå har ett medelvärde på 15 procent medan riket har ett medelvärde på 18 procent. Bland ensamstående utan barn är däremot andelen fattiga högre i Umeå jämfört med genomsnittet i riket. Bästa kommun är Lomma där medelvärdet är 9 procent.

Indikator 1.2.5

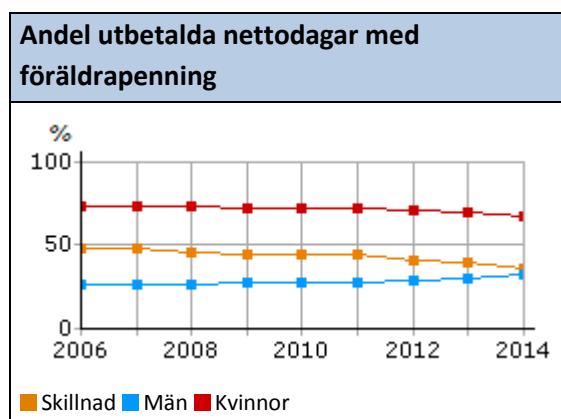

Datakälla: CSN

Den genomsnittliga studieskulden har ökat med 3 procent sedan 2008 vilket stämmer väl överens med att antalet personer med eftergymnasial utbildning som är fler än 3 år har ökat.

Umeå har en högre genomsnittlig skuld än Riket där skulden är 128 000 kronor. Lägst genomsnittlig studieskuld har låntagare i Storfors och högst studieskuld har de i Stockholm.

Indikator 1.2.6

Datakälla: Försäkringskassan

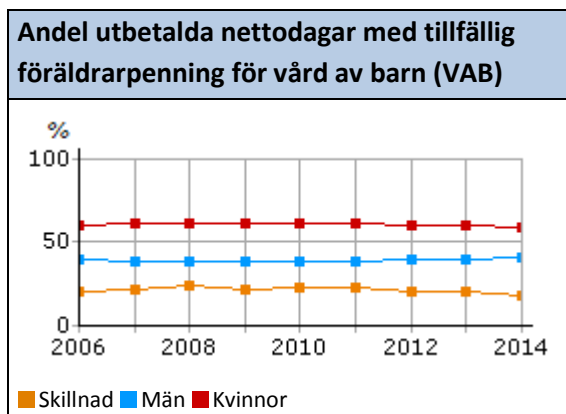
Kvinnor i Umeå tar fortfarande ut mer än dubbelt så många föräldradagar som männen. Männen har dock ökat sin andel från 27 procent 2008 till 32 procent 2014 vilket är en positiv trend för ökad ekonomisk och social jämställdhet.

Umeå är klart mer jämställt än riket där medelskillnaden mellan kvinnor och män är 51 procent. Mest jämställt är Knivsta där

32,5 procent av dagarna tas ut av männen. Vilket betyder att Umeå är nummer två i riket.

Indikator 1.2.7

Datakälla: Försäkringskassan

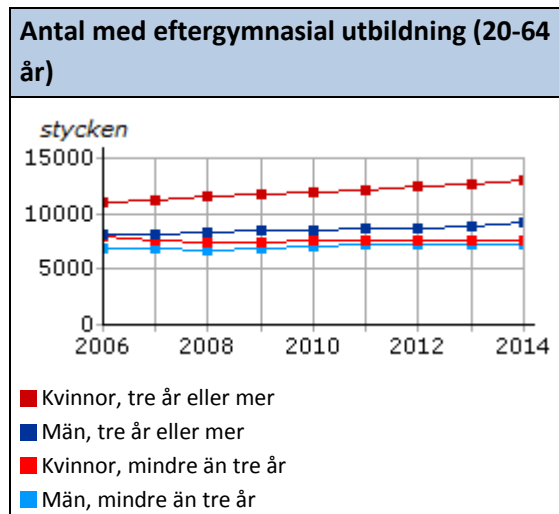
Kvinnor är hemma fler dagar med sina barn vid sjukdom än vad män är. Skillnaden har dock minskat sedan 2008 och idag tar kvinnorna ut 59 procent av alla dagar.

Umeå är mer jämställt än riket där kvinnorna tar ut 62,5 procent av alla dagar. Mest jämställt är det i Övertorneå där fördelningen mellan kvinnor och män är 54 procent respektive 46 procent.

Social trygghet

Delmål: Kunskapsstaden Umeå ska utvecklas med god utbildning och ett livslångt lärande, som en förutsättning för att hantera förändringar och nå en hållbar utveckling.

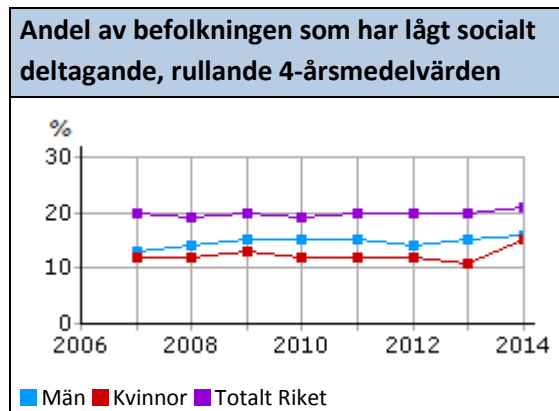
Indikator 1.3.1

Datakälla: SCB

Antalet med eftergymnasial utbildning som är fler än 3 år har ökat tydligt medan ökningen för kortare utbildning är marginell. Betydligt fler kvinnor än män har en längre eftergymnasial utbildning och skillnaderna har ökat sedan 2008.

Indikator 1.3.2

Datakälla: Folkhälsomyndigheten, Nationella folkhälsoenkäten

Data baseras på den nationella folkhälsoenkäten där respondenterna fått fylla i vilka sociala aktiviteter de deltagit i de senaste 12 månaderna. De med lågt socialt deltagande har som mest deltagit i en aktivitet.

Andelen medborgare med lågt socialt deltagande har legat på en jämn nivå fram

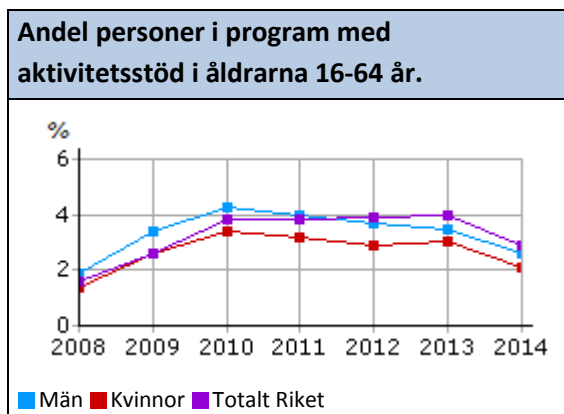
till 2014 då den ökade 3 procentenheter till 16 procent. I huvudsak är det andelen kvinnor med lågt socialt deltagande som har ökat.

Även i riket har det skett en viss försämring. Umeå kommun ligger 5 procentenheter under motsvarande siffra för hela riket år 2014. Bästa kommun är Lund som har en andel på 11 procent.

med aktivitetsstöd. Andelen invånare med aktivitetsstöd ökade kraftigt fram till 2010 men har därefter minskat. Fler män än kvinnor delaktiga i aktivitetsstöd.

Umeå har en lägre andel arbetslösa i program med aktivitetsstöd än riket där andelen är 2,9 procent. Danderyd kommun har lägst andel med 0,4 procent.

Indikator 1.3.3

Datakälla: Arbetsförmedlingen

Aktivitetsstöd är en del av arbetsmarknadspolitiken i Sverige. Den utbetalas till personer som deltar i ett arbetsmarknadspolitiskt program. Indikatorn visar andel personer i program med aktivitetsstöd av den registerbaserade arbetskraften.

2,3 procent av den registrerade arbetskraften i Umeå är aktiva i program

Hälsofrämjande livsmiljöer och levnadsvanor

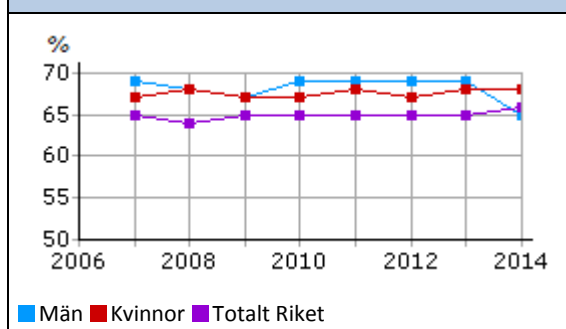
Här kan du läsa mer om Umeå kommuns prioriterade mål kopplade till de nationella Folkhälsomålen nummer 9, Ökad fysisk aktivitet, och nummer 10, goda matvanor och säkra livsmedel.

Ökad fysisk aktivitet

Delmål: Andelen av befolkningen i procent som uppger att de är fysiskt aktiva på minst måttlig nivå, minst 30 minuter per dag ska öka.

Indikator 2.1.1

Andelen av befolkningen som är fysiskt aktiv minst 30 min dagligen, rullande 4-årsmedelvärden

Datakälla: Folkhälsomyndigheten, Nationella folkhälsoenkäten

Andelen som uppger att de är fysiskt aktiva i Umeå har minskat sedan 2008 och ligger på 67 procent. För kvinnor har andelen fysiskt aktiva ökat en procent medan andelen aktiva män har minskat med 4 procent.

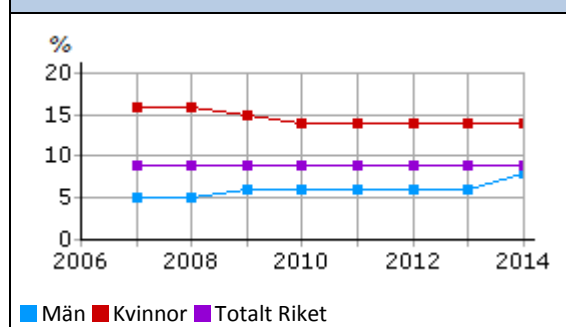
Umeå ligger totalt sett något över genomsnittet för hela riket. Bästa kommun är Växjö där 73 procent säger sig vara fysiskt aktiva.

Goda matvanor och säkra livsmedel

Delmål: I Umeå kommun ska medborgarna ha tillgång till säkra livsmedel och ha goda matvanor.

Indikator 2.2.1

Andel invånare med rekommenderat intag av frukt och grönsaker, rullande 4-årsmedelvärden.

Datakälla: Folkhälsomyndigheten, Nationella folkhälsoenkäten

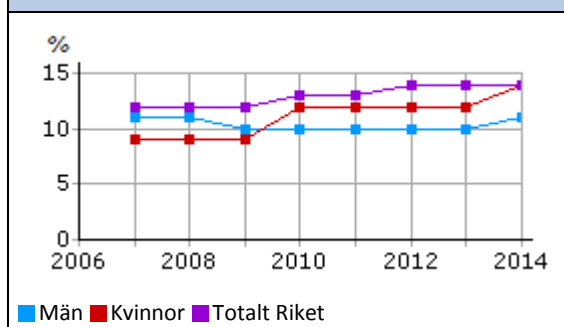
Rekommenderat intag för vuxna är 500 gram frukt och grönsaker per dag.

Frukt- och grönsaksätandet har legat på en ganska jämn nivå sedan 2008. Endast 11 procent av umeåborna äter rekommenderad mängd frukt och grönt vilket ändå är något bättre än medel för riket. En liten ökning har dock skett under 2014 och denna ökning står männen för. Det är fortfarande så att en betydligt högre andel kvinnor än män äter rekommenderade mängder men skillnaderna har minskat det senaste året.

Umeå ligger ändå bättre till än riket där 9 procent uppfyller målet. Bästa kommun är Sollentuna där 14 procent av befolkningen äter det rekommenderade intaget av frukt och grönsaker.

Indikator 2.2.2

Andel av befolkningen med fetma, rullande 4-årsmedelvärden

Datakälla: Folkhälsomyndigheten, Nationella folkhälsoenkäten

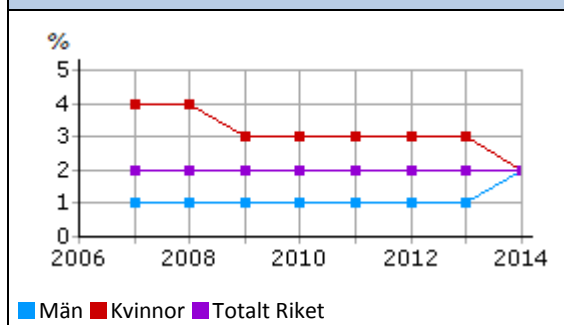
Med fetma menas att personen har ett BMI som är högre än 30. BMI (Body Mass Index) baseras på ett förhållande mellan individens vikt och längd (kg/m^2).

12 procent av Umeåborna har en vikt som räknas till fetma, en ökning med två procentenheter sedan 2008. Ökningen står kvinnor för. Andelen män med fetma har under tidigare år minskat men uppnår nu samma nivåer som 2008.

Andelen i Umeå är totalt sett lägre än genomsnittet för hela landet där andelen med fetma är 14 procent. Bästa kommun är Lund där siffran är 7 procent.

Indikator 2.2.3

Andel av befolkningen med undervikt, rullande 4-årsmedelvärden.

Datakälla: Folkhälsomyndigheten, Nationella folkhälsoenkäten

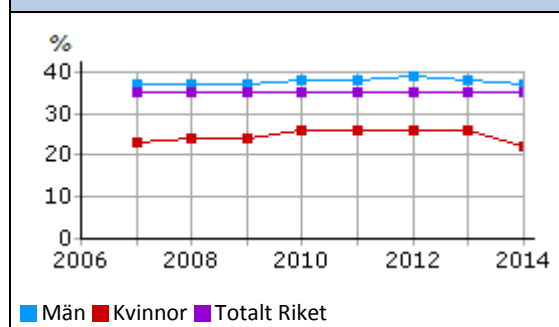
Med undervikt menas att personen har ett BMI som är under 18,4. BMI (Body Mass Index) baseras på ett förhållande mellan individens vikt och längd (kg/m^2).

Det har skett förändringar i Umeå sedan mätningen år 2013. Andelen kvinnor som är underviktiga har minskat medan andelen män har ökat vilket innebär att undervikt nu är lika vanligt bland män som bland kvinnor. Den totala andelen ligger kvar på två procent precis som tidigare.

Umeå uppvisar samma siffror som genomsnittet för hela riket. Bästa kommun delas av Borgholm och Kiruna som båda har en andel på 0 procent.

Indikator 2.2.4

Andel överviktiga, rullande 4-årsmedelvärden.

Datakälla: Folkhälsomyndigheten, Nationella folkhälsoenkäten

Andel av befolkningen med övervikt ska minska. Med övervikt menas att personen har ett BMI som ligger mellan 25 och 30. BMI (Body Mass Index) baseras på ett förhållande mellan individens vikt och längd (kg/m^2). Normalvikt motsvarar ett BMI mellan 19 och 25.

Umeå är bästa kommun i landet med 29 procent överviktiga. Andelen överviktiga i Umeå har minskat med 3 procentenheter sedan senaste mätningen. Andelen överviktiga har minskat både bland män och kvinnor jämfört med 2013.

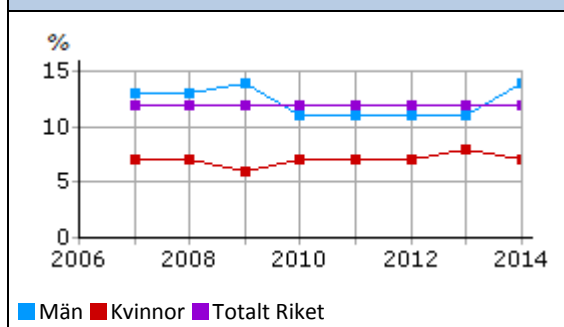
Genomsnittet för landet, där läget är oförändrat, är 35 procent.

Psykisk hälsa

Delmål: Den psykiska hälsan ska förbättras. Unga ska ha en god psykisk hälsa. Stöd och hjälp ska ges för att förbättra hemförhållanden till barn, vars föräldrar har ett missbruk eller fysisk eller psykisk funktionsnedsättning.

Indikator 2.3.1

Andel som saknar emotionellt stöd, rullande 4-årsmedelvärden

Datakälla: Folkhälsomyndigheten, Nationella folkhälsoenkäten

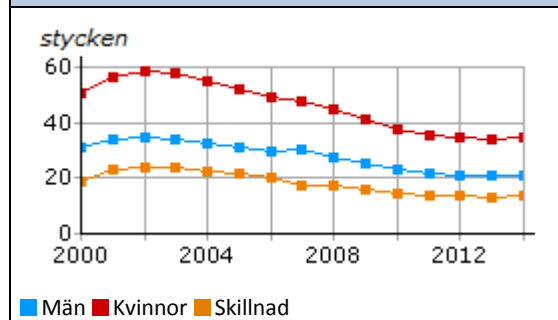
10 procent av befolkningen uppger att de saknar emotionellt stöd, vilket motsvarar samma nivå som 2008. En större andel av männen än kvinnorna saknar emotionellt stöd och denna andel har stigit. Skillnaden mellan könen har därmed ökat sedan förra årets mätning.

Andelen som saknar emotionellt stöd är lägre i Umeå än motsvarande siffra för hela

landet som är 12 procent. Bästa kommun delas av Sala och Nordmaling som båda har en andel på 7 procent.

Indikator 2.3.2

Antal ohälsodagar per person, mellan 20-64 år

Datakälla: Folkhälsomyndigheten, Nationella folkhälsoenkäten

Ohälsotalet är Försäkringskassans mått på frånvarodagar per år som ersätts från sjukförsäkringen.

Umeå har 28 ohälsodagar per person. Antalet ohälsodagar har minskat kontinuerligt fram till 2013. Under 2014 syns däremot en liten ökning. Kvinnor har fler sjukdagar än män med en skillnad på nästan 14 dagar per person. Antalet ohälsodagar har minskat med 23 procent för både män och kvinnor sedan 2008.

Umeå har drygt en ohälsodag mindre än medel för riket. Bästa kommun är Danderyd med 13 ohälsodagar.

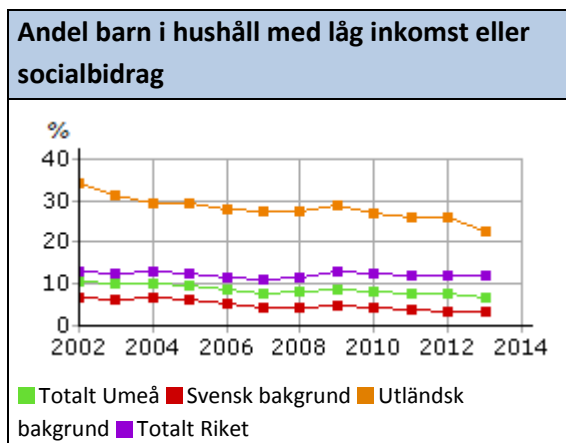
Trygga och goda uppväxtvillkor

Här kan du läsa mer om Umeå kommuns prioriterade mål kopplade till det nationella folkhälsomålet nummer 3, trygga och goda uppväxtvillkor. I Umeå ska levnadsvillkoren för barn och unga vara trygga och goda. Goda sociala villkor ska skapas för barn och ett gott stöd ges till båda föräldrarna under hela barnets uppväxt. Utanförskapet och den ekonomiska utsattheten ska minska. Kompletteringar kommer att göras med resultatet från UNGA 14.

Barnfattigdom

Delmål: Barnfattigdomen ska halveras

Indikator 3.1.1

Datakälla: Folkhälsomyndigheten, Nationella folkhälsenkäten

Med 'låg inkomst' menas lägsta utgiftsnivå baserad på den socialbidragsnorm, som fastställdes på 1980-talet (med inflationsuppräknningar) och en norm för boendeutgifter. Om inkomsterna understiger normen för dessa utgifter definieras detta som låg inkomst. Med socialbidrag menas att sådant erhållits minst en gång under året. Med utländsk bakgrund menas minst en utlandsfödd förälder.

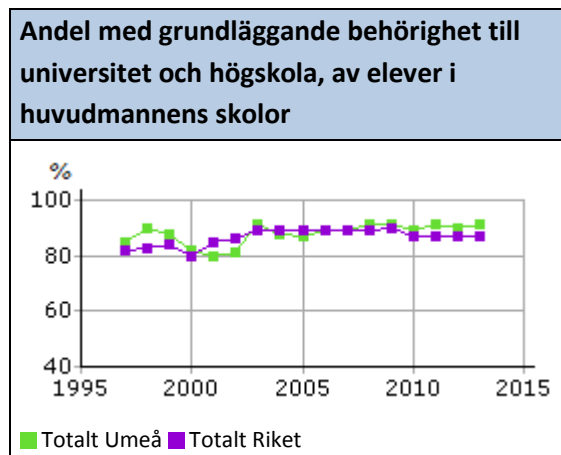
Andelen fattiga barn har minskat i Umeå sedan 2008 och ligger på 6,8 procent. Det är dock mycket stor skillnad mellan barn med svensk respektive utländsk bakgrund. Betydligt fler fattiga barn återfinns i familjer med utländsk bakgrund.

Andelen fattiga barn är lägre i Umeå än genomsnittet i hela landet som är 12 procent. Bästa kommun är Lomma med endast 3,0 procent.

Utbildning

Delmål: (a) Andelen av befolkningen med hög utbildningsnivå ska öka. (b) Alla som går ut årskurs 9 ska ha godkända betyg.

Indikator 3.3.1

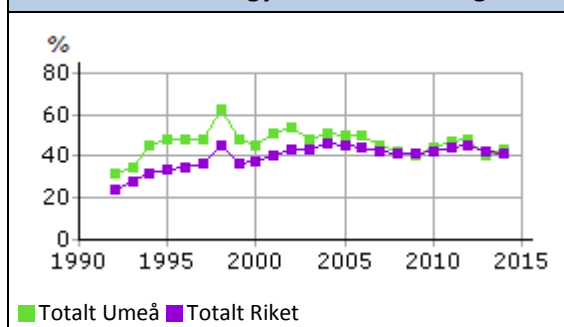
Datakälla: Skolverket

Andelen behöriga till universitet och högskola i Umeå har legat på en relativt jämn nivå de senaste åren och är idag, likt år 2008, 91 procent.

Andelen behöriga i hela riket har sjunkit och ligger idag på 87 procent. Bästa kommun är Vellinge där 98 procent är behöriga.

Indikator 3.3.2

Andel elever som börjat på högskolan inom 3 år efter avslutad gymnasieutbildning

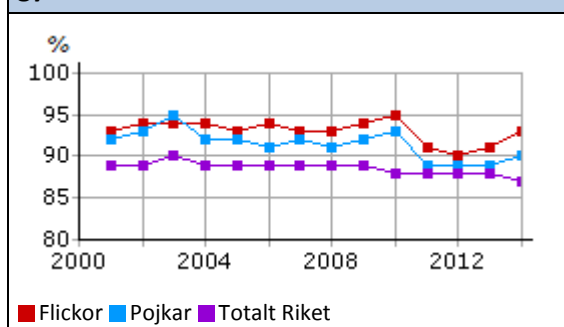
Datakälla: Skolverket

Andelen elever som påbörjat högskolestudier inom tre år efter avslutad gymnasieutbildning har ökat från 42 procent 2008 till 43 procent 2014.

Umeå ligger över genomsnittet för riket där 41 procent påbörjar högskolestudier inom tre år. Bästa kommun är Danderyd där det istället är 70 procent.

Indikator 3.3.3a

Andel elever som är behöriga till gymnasieskolan.

Datakälla: Skolverket, Folkhälsomyndigheten

För att en elev ska vara behörig krävs godkänt betyg i ämnena svenska/svenska som andraspråk, engelska och matematik samt fem ytterligare ämnen.

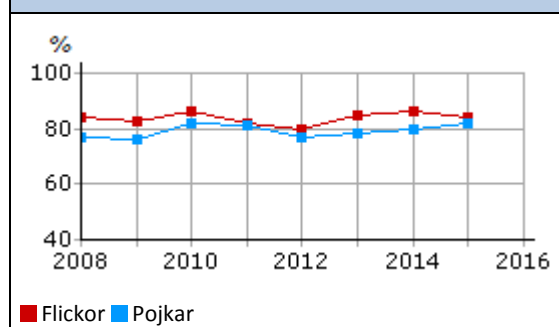
91 procent av eleverna är behöriga till gymnasieskolan, en minskning med en procentenhet sedan 2008. År 2012 var andelen nere på 89 procent men har

därefter ökat igen de senaste två åren. Fler flickor än pojkar är behöriga.

Umeå kommun har konsekvent högre andel behöriga än motsvarande siffra för hela riket där andelen är 87 procent. Bästa kommun är Vellinge där 99 procent av eleverna är behöriga till gymnasieskolan.

Indikator 3.3.3b

Andel elever som uppnått kunskapskraven i alla ämnen

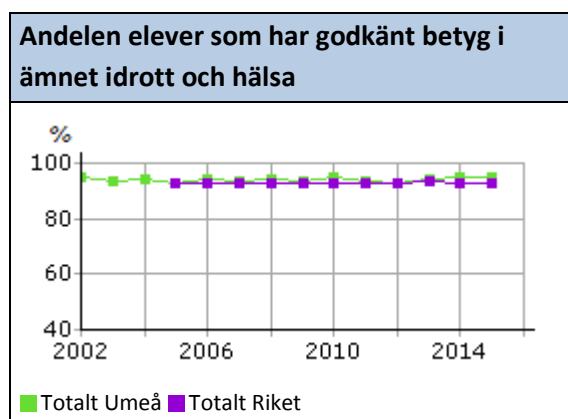
Datakälla: Skolverket

Indikatorn avser elever i grundskolan med godkänt betyg i alla ämnen som ingått i elevens utbildning. Data från 2015 avser läsåret 2014/2015.

83 procent av eleverna har minst godkänt betyg i alla ämnen. Sedan år 2008 har andelen ökat bland pojkar medan andelen ligger kvar på samma nivå för flickor. Det är fortfarande något fler flickor än pojkar som uppnår målen, men skillnaderna minskar.

Umeå kommun har en högre andel elever som uppnår målen än motsvarande siffra för hela riket där 77 procent uppnår målen. Bästa kommun är Karlsborg där 95 procent av alla elever har godkänt betyg i alla ämnen.

Indikator 3.3.4

Datakälla: Skolverket

95 procent av eleverna i Umeå har godkänt betyg i ämnet idrott och hälsa. En ökning med en procent sedan 2008.

Andelen är något högre än genomsnittet för riket som ligger strax under 93 procent.

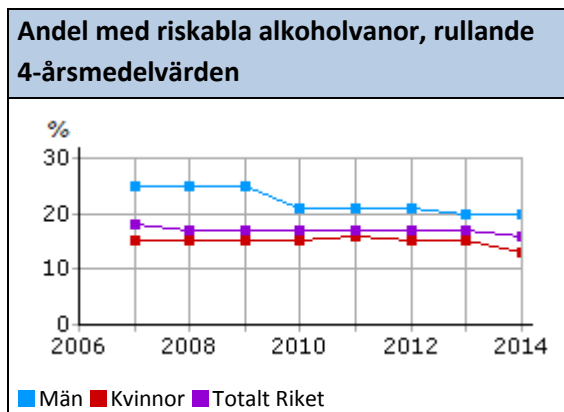
Minskat bruk av tobak, alkohol, narkotika, doping

Här kan du läsa mer om Umeå kommuns prioriterade mål kopplade till det nationella folkhälsomålet nummer 11, Minskat bruk av tobak och alkohol, ett samhälle fritt från narkotika och doping samt minskade skadeverkningar av överdrivet spelande om pengar.

Minskat bruk av tobak, alkohol, narkotika, doping

Delmål: Barn och ungas bruk av tobak och droger ska minska. Berusningsdrinkande och riskkonsumtion av alkohol ska minska.

Indikator 4.1.1

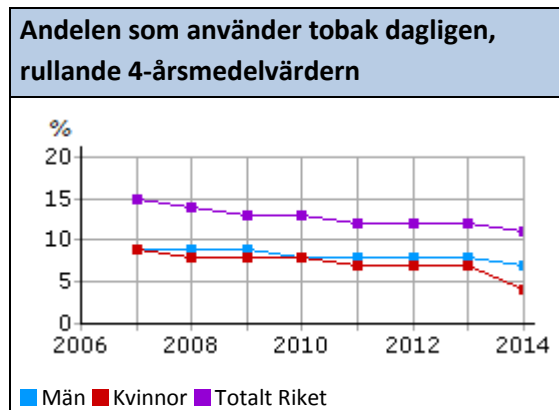
Datakälla: Folkhälsomyndigheten, Nationella folkhälsoenkäten

17 procent av umeåborna har riskabla alkoholvanor. Sedan 2008 har andelen män med riskabla alkoholvanor minskat med fem procentenheter medan andelen kvinnor minskat två procentenheter. Andelen män med riskkonsumtion är fortfarande högre än för kvinnor.

I Umeå har något fler invånare en riskkonsumtion jämfört med riket där andelen är 16 procent. Bäst till ligger Markaryd, Norsjö, Överkalix, Kalix,

Övertorneå och Pajala kommun som alla har en andel på 9 procent.

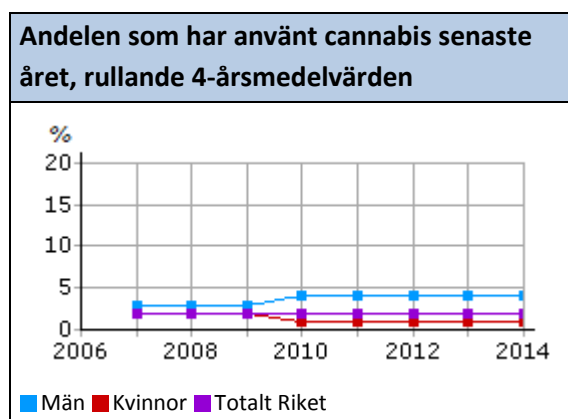
Indikator 4.1.2

Datakälla: Folkhälsomyndigheten, Nationella folkhälsoenkäten

5 procent av umeåborna röker dagligen vilket är en minskning med 4 procentenheter sedan 2008 och gör Umeå till Sveriges bästa kommun. Rökningen har minskat både bland män och bland kvinnor men under senaste året har främst kvinnorna minskat sitt rökande.

Rökning är betydligt mindre vanligt i Umeå än genomsnittet i riket som är 11 procent.

Datakälla: Folkhälsomyndigheten, Nationella folkhälsoenkäten

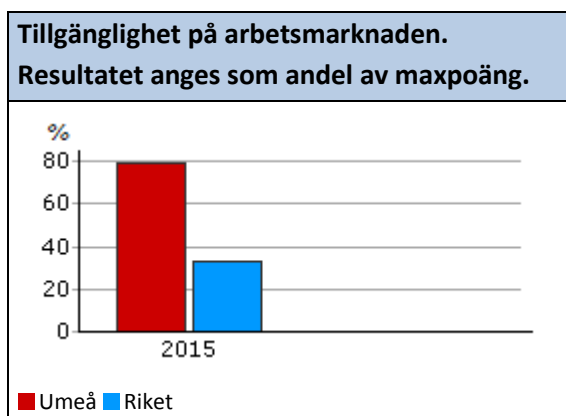
Andelen som uppger att de använder cannabis har varierat mellan två och tre procent under mätperioden och är för närvarande två procent. Bland män har användningen ökat och bland kvinnor har användningen minskat.

Användningen i Umeå ligger på samma nivå som genomsnittet för riket. Tjugo svenska kommuner ligger på 0 procent.

Tillgänglighet och bemötande

Att arbeta med tillgänglighetsfrågor höjer kvaliteten i samhället för alla och är inte bara kopplat till personer med funktionsnedsättning. Målsättningen är att Umeå kommun ska vara Sveriges tillgängligaste kommun 2020.

Indikator 5.1

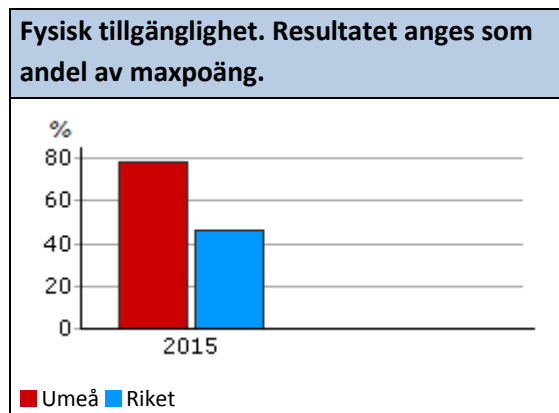
Datakälla: Myndigheten för delaktighet

Myndigheten för delaktighet undersöker genom enkäter hur kommunerna arbetar med tillgänglighetsanpassning för personer med funktionsnedsättning. Enkäten om arbetsmarknad utvärderar vilka åtgärder kommunen genomfört, både i sin roll som arbetsgivare och genom insatser riktade mot näringslivet.

Umeå kommun ligger näst bäst till bland de svarande kommunerna med 78 procent av maxpoäng i enkäten om tillgänglighet på arbetsmarknaden.

Detta är betydligt högre än genomsnittet som är 32 procent. Bästa kommun är Kristianstad som uppnår 80 procent. Enkäten besvarades av 191 kommuner 2015.

Indikator 5.2

Datakälla: Myndigheten för delaktighet

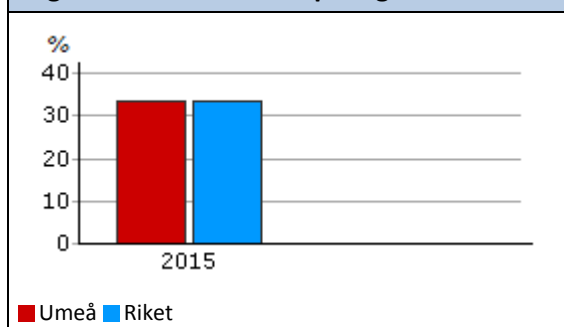
Myndigheten för delaktighet undersöker genom enkäter hur kommunerna arbetar med tillgänglighetsanpassning för personer med funktionsnedsättning. Enkäten om fysisk tillgänglighet utvärderar vilka åtgärder kommunen genomfört, både i sina egna verksamheter och genom sin roll i plan- och byggprocessen.

Umeå ligger på åttonde plats bland de svarande kommunerna med 77 procent av maxpoäng i enkäten om fysisk tillgänglighet.

Detta är betydligt högre än genomsnittet som är 45 procent. Bästa kommun är Östhammar med 92 procent. Enkäten besvarades av 191 kommuner 2015.

Indikator 5.3

Tillgänglighet inom idrotten. Resultatet anges som andel av maxpoäng.

Datakälla: Myndigheten för delaktighet

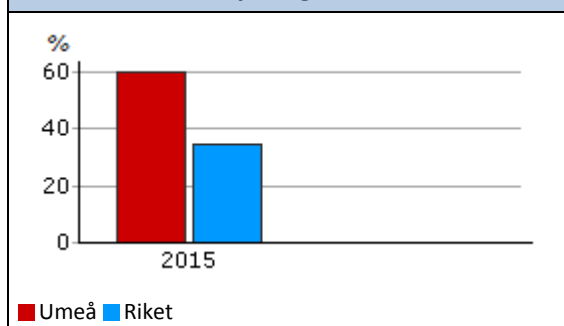
Myndigheten för delaktighet undersöker genom enkäter hur kommunerna arbetar med tillgänglighetsanpassning för personer med funktionsnedsättning. Enkäten om idrott utvärderar bland annat tillgänglighet vid idrottsanläggningar och samverkan med idrottsföreningar.

Umeå ligger på samma nivå som medel bland de svarande kommunerna med 33 procent av maxpoäng i enkäten om tillgänglighet inom idrotten.

Bästa kommun är Kalix som har 79 procent av maxpoäng. Enkäten besvarades av 207 kommuner 2015.

Indikator 5.4

Tillgänglighet inom kultur. Resultatet anges som andel av maxpoäng.

Datakälla: Myndigheten för delaktighet

Myndigheten för delaktighet undersöker genom enkäter hur kommunerna arbetar med tillgänglighetsanpassning för personer

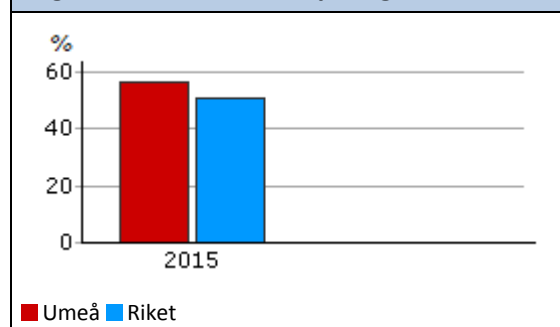
med funktionsnedsättning. Enkäten om kultur utvärderar bland annat tillgänglighet i kulturlokaler och samverkan med kulturföreningar.

Umeå ligger på fjortonde plats bland de svarande kommunerna med 59 procent av maxpoäng i enkäten om tillgänglighet inom kultur.

Detta är betydligt högre än genomsnittet som är 34 procent. Bästa kommun är Haninge som får 85 procent av maxpoängen. Enkäten besvarades av 209 kommuner 2015.

Indikator 5.5

Tillgänglighet inom utbildning. Resultatet anges som andel av maxpoäng.

Datakälla: Myndigheten för delaktighet

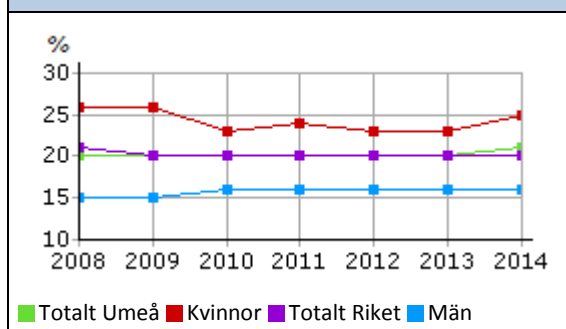
Myndigheten för delaktighet undersöker genom enkäter hur kommunerna arbetar med tillgänglighetsanpassning för personer med funktionsnedsättning. Enkäten om utbildning utvärderar bland annat tillgänglighet i skollokaler och krav i upphandlingar.

Umeå ligger strax över medel bland de svarande kommunerna med 56 procent av maxpoäng i enkäten om utbildning.

Genomsnittet är 50 procent av maxpoäng. Bästa kommun är Kungsbacka med 94 procent. Enkäten besvarades av 200 kommuner 2015.

Indikator 5.6

Andel personer som har upplevt att de blivit utsatta för ett kränkande bemötande.

Datakälla: Folkhälsomyndigheten

Indikatorn hämtas från nationella folkhälsoenkäten och visar andelen som blivit bemötta så att de känt sig kränkta under de senaste tre månaderna.

Andelen personer som har upplevt att de blivit utsatta för ett kränkande bemötande har ökat från 20 till 21 procent sedan 2008. Fler kvinnor än män är utsatta.

Det är något fler i Umeå som upplever att de blivit utsatta för ett kränkande bemötande än i riket där andelen är 20 procent. Bästa kommun delas av Ovanåker och Krokoms som har en andel på 11,5 procent.